

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1446

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «Miljoenen liters pekelwater weggelekt»* (ingezonden 21 november 2018).

Antwoord van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 6 februari 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1244.

Ten aanzien van de mijnbouwactiviteiten van Nedmag ben ik het bevoegd gezag en is Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) de toezichthouder. Het incident waarover uw Kamer vragen heeft gesteld betreft geen mijnbouwactiviteit.

De provincie Groningen is het bevoegd gezag voor deze Nedmag-installatie en Nedmag-activiteiten. De Omgevingsdienst Groningen voert in opdracht van de provincie Groningen het toezicht uit. Voor de beantwoording van de vragen heb ik gebruik gemaakt van informatie die ik heb gekregen van de provincie Groningen.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Miljoenen liters pekelwater weggelekt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat er uit een ondergrondse persleiding van zoutproducent Nedmag in Veendam een lek zat waardoor er vorige week miljoenen liters zout water zijn weggelekt?

Antwoord 2

Ja, dat klopt. In de Nedmag installatie aan de Billitonweg in Veendam wordt het gewonnen pekelwater verwerkt tot magnesiumhydroxide, magnesiumoxide, en calciumchloride. Bij dit processen komt proceswater vrij dat op deze locatie wordt gezuiverd tot zout water. Het zoute water wordt vervolgens via de Nedmag-VKA-toevoerleiding (Veenkoloniale Afvalwaterleiding) naar de

¹ <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/201608/Miljoenen-liters-pekelwater-weggelekt>

VKA getransporteerd. De VKA vervoert afvalwater van verschillende bedrijven uit Oost-Groningen naar een lozingspunt in het Eems Dollard Estuarium. Op 14 november 2018 om 08.30 uur kreeg Nedmag van het Waterschap Hunze en Aa's een melding dat in de transportleiding tussen de waterzuiveringsinstallatie en de VKA een lekkage was geconstateerd. Nedmag heeft vervolgens de fabriek stilgelegd, zodat om 09.30 uur de toevoer van het gezuiverde zoute water naar de lekke transportleiding stopte. Om 10.30 uur stopte ook de stroming in de transportbuis en daarmee de lekkage. Nedmag heeft de leiding direct gerepareerd. De reparatie was rond 21.30 uur afgerond.

De transportleiding was over een lengte van ongeveer 8 meter gescheurd. Nedmag heeft ongeveer 10 meter transportleiding vervangen. Volgens Nedmag is de scheur waarschijnlijk veroorzaakt door een combinatie van de langdurige droogte en zwaar (landbouw)transport over de dam en door de berm.

Als gevolg van de lekkage is zout water terechtgekomen in het hoofdafvoerkanaal langs de Noorderweg en in de zijsloten daarvan. Nedmag schat dat circa 3.000 m³ zout water is gelekt. Het hoofdafvoerkanaal waar het zoute water naartoe is gestroomd, is ingedamd en leeggezogen.

Vraag 3

Kan u toelichten hoe het mogelijk is dat de lek pas is ontdekt nadat er al miljoenen liters waren weggelekt? Deelt u de mening dat het zeer zorgelijk is dat het mogelijk is dat het zo ver heeft kunnen komen zonder dat het eerder is opgemerkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ik deel uw mening dat het zorgelijk is dat een grote hoeveelheid zout water gedurende enige tijd onopgemerkt kan weg lekken. Zout water is schadelijk voor het zoetwatermilieu in sloten en kanalen en kan ook schadelijk zijn voor de omliggende landbouwgronden. De Omgevingsdienst Groningen heeft aangegeven dat op dit moment nog niet aangegeven kan worden dat het lek pas is ontdekt nadat een grote hoeveelheid pekewater was weggelekt. De Omgevingsdienst Groningen zal eind februari 2019 bij de komende WABO-inspectie nadruk leggen op deze vraag.

Vraag 4 en 5

Klopt het dat de oorzaak van het lek waarschijnlijk te maken heeft met een te grote druk die is veroorzaakt door te zwaar verkeer dat over de weg heeft gereden en, in combinatie met de langdurige droogte, de bodem heeft verzwakt? Kunt u toelichten hoe het mogelijk is dat er met deze combinatie van factoren geen rekening is gehouden? Deelt u de mening dat het zorgelijk is dat dit niet goed in de gaten is gehouden? Zo nee, waarom niet? Kunt u bevestigen dat Nedmag verantwoordelijk is voor haar leidingen en moet voorkomen dat er lekken ontstaan, ongeacht welk verkeer er over de weg rijdt en ongeacht de weersomstandigheden? Zo ja, kunt u verzekeren dat alle schade wordt verhaald op Nedmag en Nedmag alle schadekosten betaalt?

Antwoord 4 en 5

De provincie Groningen heeft bevestigd dat Nedmag het vermoeden heeft dat de lekkage is veroorzaakt door een combinatie van de langdurige droogte en zwaar (landbouw)transport over de dam en door de berm. De oorzaak van de lekkage wordt door Nedmag en de provincie Groningen nog verder onderzocht. De lekgeraakte leidingdelen worden in opdracht van Nedmag onderzocht door het TIP Institute voor kunststoffen in Enschede. Dit onderzoek heeft nog geen bijzonderheden opgeleverd.

Ik ben van mening dat transportleidingen niet mogen lekken. De schade die door de lekkage is veroorzaakt zal door Nedmag, zijnde de eigenaar van de transportleiding, moeten worden betaald. Dit geldt ook als de oorzaak van de lekkage van buitenaf komt. Nedmag heeft bovenstaande ook bevestigd. Nedmag heeft uit voorzorg de druk in de transportleiding verlaagd en heeft ook de monitoring van het proces geoptimaliseerd. Bij een afwijkende stroming en druk in de transportleiding wordt nu direct de controlekamer gealarmeerd. De controlekamer is 24 uur per dag bemenst. Nedmag heeft ook de transportleiding als geheel onderzocht. Er is gebleken dat de transportleiding mogelijk een aantal zwakke plekken heeft. Deze

mogelijk zwakke leidingdelen zullen in maart 2019 preventief worden vervangen. Nedmag is tevens gestart met de voorbereidingen om de gehele toevoerleiding te vervangen. Naar verwachting zal dit in de eerste helft van 2020 worden gerealiseerd.

De provincie Groningen en Nedmag hebben aangegeven dat op 22 december 2018 in een ander deel van deze transportleiding ook een lekkage heeft plaatsgevonden. Deze lekkage is vrijwel direct waargenomen door de controlekamer van Nedmag, Naar schatting is er 100 tot 200 m³ zout water weggelekt.

Vraag 6

Bent u bereid om de oorzaken van dit soort incidenten beter te onderzoeken opdat deze in de toekomst kunnen worden voorkomen?

Antwoord 6

De provincie Groningen is bevoegd gezag voor deze Nedmag-installatie en activiteiten. Ik heb in mijn antwoord op de vragen 4 en 5 aangegeven welke maatregelen genomen en gepland zijn met als doel herhaling van dergelijke incidenten te voorkomen.